

O sufinanciranju projekata međusektorskog potprograma Kreativna Europe – kratka analiza

(rujan 2023.)

Ministarstvo kulture i medija u prosincu 2021. godine donijelo je Pravilnik o sufinanciranju projekata odobrenih u okviru programa Europske unije Kreativna Europa 2021. - 2027., no samo za potprogram Kultura, iako je nadležnost za međusektorski potprogram nedvojbeno u ingerenciji Ministarstva kulture i medija.

Međusektorski potprogram Kreativne Europe 2021. - 2027. obuhvaća zajedničke izazove i prilike za kulturne i kreativne sektore te aktivnosti za potporu sektoru informativnih medija u kojima se promovira medijska pismenost, pluralizam i sloboda medija.

Godišnjim pozivima pruža se potpora međusektorskoj transnacionalnoj suradnji u području politika; potiču inovativni pristupi stvaranju, distribuciji i promidžbi te dostupnosti sadržaja obuhvaćajući tržišnu i netržišnu dimenziju; promiču međusektorske aktivnosti usmjerene na strukturne i tehnološke promjene s kojima se suočavaju mediji, uključujući poticanje slobodnog, raznolikog i pluralističkog medijskog okruženja, kvalitetnog novinarstva i medijske pismenosti; pruža potpora uspostavi i aktivnosti deskova Programa te potiču prekogranične suradnje i razmjene najboljih praksi.

Maksimalni doprinos Europske unije za provedbu programa Kreativne Europe za prvo trogodišnje razdoblje 2021. - 2023. iznosi 999 613 190 EUR, od čega na potprogram Kultura otpada gotovo 33 %, dok je za međusektorski potprogram izdvojeno tek 9 % budžeta. S druge strane, u prvom trogodišnjem razdoblju objavljeno je 11 poziva za prijavu na natječaje u sklopu međusektorskog potprograma za koje nadležno Ministarstvo kulture i medija ne osigurava sufinanciranje, u odnosu na 19 objavljenih poziva za prijavu na natječaje u sklopu potprograma Kultura.

Takav nesrazmjer upućuje, s jedne strane, na izrazitu potrebu za podrškom međusektorskom povezivanju na europskoj razini, koju je Europska komisija prepoznala, te s druge strane, na izostanak prepoznavanja te potrebe od strane nadležnog Ministarstva kulture i medija koje bi trebalo osigurati dio obaveznog doprinosa hrvatskih nositelja i partnera na projektima koje EU sufinancira kroz međusektorski potprogram.

U tijeku je donošenje Nacionalnog plana razvoja kulture i medija za razdoblje do 2027. godine koji u segmentu Razvojne potrebe i potencijali (točka 3.5.) prepoznaje nacionalnu potporu isključivo za provedbu potprograma Kultura i Mediji Kreativne Europe. Akcijski plan za razdoblje 2023-2025. u segmentu 5.3. Poticanje mobilnosti, transfera znanja i međunarodne suradnje navodi kao ciljeve "poticanje institucija, udruga i pojedinaca na uspostavljanje novih mreža i učvršćivanje postojećih modela suradnje, uključujući interdisciplinarne programe" te "poticanje zajednički održivih i dugoročnih suradničkih platformi i projekata", no među izvorima financiranja ostvarenja tih ciljeva ne predviđa podršku međusektorskom potprogramu.

S obzirom na to da se Nacionalni plan razvoja kulture i medija izrađuje temeljem Nacionalne razvojne strategije 2030. gdje su transformacija i jačanje konkurentnosti kulturnih i kreativnih industrija te globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske navedeni kao prioriteti, smatramo da se u Nacionalni plan razvoja kulture i medija za razdoblje do 2027. godine mora uvrstiti i međusektorski potprogram, jedan od tri stupa programa Kreativne Europe 2021. - 2027. te osigurati njegovo sufinanciranje.

S obzirom na to da je upravo kroz međusektorski potprogram Kreativne Europe 2021. - 2027. kao jedan od prioriteta istaknuto pružanje potpore uspostavi i aktivnostima deskova Programa, Ministarstvo kulture i medija može unutar postojeće Službe za Kreativnu Europu uspostaviti novi, međusektorski ured ili kapacitirati postojeći ured za pružanje podrške korisnicima međusektorskog potprograma. Također, Ministarstvo kulture i medija trebalo bi donijeti novi Pravilnik o sufinanciranju projekata odobrenih u okviru programa Europske unije Kreativna Europa 2021. - 2027., koji će osim potprograma Kultura uključiti i međusektorski program, ili donijeti Pravilnik koji će se odnositi samo na međusektorski potprogram.

To predlažemo kako bi nacionalna kulturna politika učinkovitije i ažurnije odgovorila na međunarodnu potrebu poticanja prekogranične suradnje i razmjene najboljih praksi u kulturnim i kreativnim sektorima, u skladu s nastojanjima Europske komisije, te osigurala, ne samo načelno, svojim korisnicima dostatnu podršku u provedbi velikih europskih projekata koji nemalo utječu na razvoj i poziciju Republike Hrvatske unutar šireg europskog konteksta.

Ovu analizu kreirala je neformalna inicijativa Neprofitni mediji pokrenuta u okviru projekta FUNDME. Inicijativa okuplja neprofitne medije koji žele aktivno doprinijeti izgradnji stabilnog i predvidivog okružja za održiv razvoj neprofitnog medijskog sektora.

Projekt „FUNDME - Formalno udruživanje neprofitnih digitalnih medija “ podržan je kroz Fond za aktivno građanstvo, sredstvima Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.

Kreiranje ove analize omogućeno je financijskom podrškom Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova. Sadržaj ove analize isključiva je odgovornost udruge Lupiga i ne odražava nužno stavove država donatorica i Upravitelja Fonda.